Timişoara, 1895. Anul II. Nr. 263. Marţi în 28 Novembre (10 Decembre).

DREPTATEA

Apare în fie-care ḑi de lucru la amiaḑi.

Preţul 10 fl. pe an (pentru străinătate 37 frci). — **Numeri singuratici 5 cr.** — **Tacsa de inserţiuni:** 1 cm. □ 1 cr., plus 30 cr. timbru. — Toate abonamentele şi tacsele se plătesc în Timişoara.

Redactor responsabil: **Adrian P. Deseanu.**

Redacţiunea şi Administraţiunea: Timişoara, cetate, strada Zápolya (Temesvár, Festung, Zápolyagasse), Nr. 41.
Telefon (linia de stat Viena, Budapesta, Arad) Nr. 4

Zola, papa şi — noi.

Timişoara, 10 Decembre n.

A bon entendeur salut!

Vestitul romanţier neputênd întrá în splendidul palat al papei, a găsit prilegiu sĕ deschidă porţile unei citadele, unde tot spiritul vaticanului domineazā. »Figaro«, unul din cele mai importante jurnale din lume, a deschis coloanele sale cu plăcere lui Zola, de şi acesta astăḑi trece de cel mai neîmpăcat duşman al Romei catolice. Din primarticolul întitulat *Oportunismul papei Leo XIII* estragem următoarele pasage, cari pot sĕ intereseze pe cetitorii nostri, cu deosebire pe feţele preoţeşti şi încă pe alţii, despre cari vom vorbí la sfêrşit.

În Francia, ḑice între altele Zola, el acceptează republica, cutează a frânge tradiţiunea seculară punêndu-se alăturea cu poporul în contra regilor. În toate părţile el se arată favorabil democraţiei, ascultă de cardinalul Manning, care vorbeşte în numele poporului de rênd englez, cedează episcopilor americani, cari îl fac sĕ-şi revoace escomunicaţiunea lansată contra associaţiunei socialiste a »cavalerilor muncei« Cu deosebire în rapoartele sale cu aceasta biserică a Americei, atât de cutezătoare, atât de revoluţionară, a probat inteligenţa sa mlădioasă şi prudentă, dând aproape toată libertatea episcopilor de peste mări, permiţêndu-le un limbagiu şi fapte, pe cari sigur li-ar reprimá episcopilor vechei Europe ca rebeli şi eretici.

Pentru ce aceasta concesiune crescêndă? Totul se esplică prin faptul, că Leo XIII are constiinţa *schismei* ce mereu ameninţă, o schismă iminentă, carea negreşit are sĕ urmeze. Frica lui de aceasta schismă esplică singură adesiunea sa la democraţiă şi indulgenţa către episcopii cari sunt adoraţi de poporul de jos. — Ah! a grupá toate puterile creştine într'o singură armată pentru a resistá în decisiva bătălie ce simte, că va vení; a avè cu sine pe poporul totdeauna victorios în cele din urmă asupra regilor, pe poporul care erá iubit de Isus. Asta tendinţă esplică şi pornirea papei cu încercarea de a uní toate religiunile monoteiste.

Schisma, schisma, totul arată, că are sĕ urmeze. Ea e inevitabilă, cum a mai fost odată pe timpul reformaţiunei. De asta-dată nu la noi va isbucní, ci colo departe în America. Ce teren fecioresc şi mănos pentru o eresie triumfătoare? cum de clar se vede de pe acuma un Monsenior *Irland* înălţînd într'o bună dimineaţă flamura revoltei, făcêndu-se apostolul nouei religiuni, o religiune fără dogme, mai humană, religiune pe carea o aşteaptă democraţiele moderne.

Pentru ca cetitorii »Dreptăţei« sĕ înţeleagă cine e acest Irland, în care Zola vede pe înfricoşatul reformator al viitoriului, trebue sĕ le dăm următoarele esplicaţiuni.

Se ştie, că în America sute şi sute de secte religionare se nasc, se constitue, fac propagandă, luptă, sufĕr martiriu şi mor chiar în fanatismul lor; toate acestea fără sĕ fie câtuşi de puţin jignite din partea autorităţii statului. În mijlocul acestor lupte, catolicismul face uriaşă propagandă, graţie unui bărbat peste mesură energic şi mai presus de toate devotat turmei sale. Acest apostol al religiunei catolice este episcopul Irland. În călĕtoria sa Paul Bourget a avut o întrevorbire mai lungă cu celebrul misionar. El descrie în mod foarte atrăgĕtoriu ceea ce a auḑit, vĕḑut şi l'a impresionat în America. Descrierea impresiunilor sale este clasicismul în aceasta materie. Ací istoriseşte enorma înriurinţă şi puterea fascinătoare ce o are Irland asupra credincioşilor sei. La întrebarea că cum de în aceasta lume a celui mai brut materialism, catolicii diecesei sale ţin atât de mult la confesiunea lor, la episcopul lor, episcopul a rĕspuns următoarele:

Nu mai puţin de cât corpul are trebuinţă şi sufletul de nutremênt. Acest nutremênt trebue întins în formă placută, gustoasă, atrăgĕtoare. Se ştie cum în genere biserica catolică pune cel mai mare temeiu pe ceremoníi înălţătoare pentru suflet; arta musicală, fie instrumentală fie vocală, apoi pictura, sculptura, ornamentica, arta dramatică, oratorică, sunt atâtea mijloace puse în lucrare, spre a câştigá proseliţi în mai mare mesură de cât la ori-care alta confesiune.

Al doilea factor principal care a făcut pe Irland renumit, este, pre cum ḑice Zola, coatingerea nemijlocită a păstoriului cu turma şi numai cu turma. »Credincioşii mei, ḑice Irland, sunt muncitorii, poporul de rênd, ear' acestia nu vĕd bucuros pe episcopul lor în societatea oamenilor de posiţii înalte, de unde de regulă dînşii sunt priviţi peste umĕr. Ei aşteaptă, ca păstoriul sĕ fie în bine şi în rĕu cu dînşii, între dînşii şi pentru dînşii.« Ací zace puterea religiunei catolice în America şi înriurinţa episcopilor asupra poporului.

Am estras dintr'un lung articol al marelui realist Zola vederile de mai sus ce le are despre capul bisericei catolice, care cum crede Zola, e nevoit a cedá spiritului timpului, făcêndu-se astfeliu cel mai mare oportunist al timpului present.

Noi Românii avem sĕ ne însĕmnăm din cele citate unele puncte, cari ne privesc şi pe noi. Anume, episcopul Irland e prototipul capilor bisericeşti la popoarele democratice. Un ideal de episcop cum numai se poate dorí românilor. Hrana sufletească, de carea ne vorbeşte episcopul american, ar fi bine sĕ o găsiască creştinul român în fie-care biserică; astfeliu ar fi deslegată cestiunea atât de des discutată: »Ce este causa, că poporul nu cercetează biserica şi nu ascultă de preoţi?« —

Unii gazetari ai nostri ar putê luá de esemplu »loialitatea« celor mai mari gazete din lume. Zola a scris articolul din care am citat în »Figaro«. Cine ştie, că acest organ de publicitate stă în cel mai strîns raport cu Vaticanul, şi apoi îşi aduce a minte, cum Emil Zola sĕptĕmâni întregi în zadar a bătut la poarta locţiitoriului lui St. Petru, căci scritoriul anatemisatei »Lourdes« n'a putut călcá pragul sfântului din Roma, acela va

---

Foişoara „Dreptăţii:“

Turandot.

Noveletă originală
de
Aurelia Păcăţan-Rubenescu.

Soarele abia rĕsărit erá sĕ nu mai recunoască budoarul drăgălaş, acest sanctuar, în care de atâtea-ori şi cu atât drag priviá, furişându-se cu ajutoriul razelor indiscrete printrĕ perdelele albe de dentea.

Impacient dete la o parte un nor linguşitoriu, îşi frecà înc'odată ochii, şi apoi plecà repede pe calea binecunoscută sĕ se convingă, cà oare nu fantasia influinţată de impresiunile visiunilor somnului profund îşi permite cu dînsul jocul ei amăgitoriu?!

Ajunsă în budoar, raza soarelui se oprì cu mirare, încungiurând asemene unei aureole capul buclat de fecioară, care cu graţiă se aplecá asupra unui volum alb, parfumat, de epistole.

Alma abia mai înainte sosìse de la petrecerea de nuntă a amicei sale Metta.

Dansul şi petrecerea a ţinut toată noaptea pănă 'n ḑiori.

Hainele de paranimfă, ca un nor roşatec, aruncate pe un fotoliu, ear' buchetul, mănuşiţele mici, pe altul; toaleta acoperită cu papilote, ace şi câte alte mănunţişuri, chiămate de a mărí frumseţa micuţei îngândurate, care şedeá pe marginea patului acoperit de epistole albe, pline cu şire dese, mărunte.

Şi erau multe aceste şire, pre cum erau multe şí epistolele şi lungi, căci fetele tinere, doamne multe au de a-şi împărtăşí!

Nu se obosesc nici a întrebá, nici a comunicá. Criticele mici, fugitive, observările fine, aspre, de după împregiurări, formează numai desertul printrĕ bucăţile multe de ale intimităţei.

Privirile Almei treceau de asta-dată însĕ numai preste părţile, cari priviau strîns persoana şi împregiurările amicei sale.

Ochii ei vioi păreau că-i rid somnului în faţă; nu voiau sĕ ştie de visurile lui Morfeu. Din mulţimea literilor negre vedeau şi visau icoane cu mult mai plăcute, ales că erau reale, de şí din domeniul trecutului.

I.

... M'ai ridicat într'un raiu de speranţe, ca cu atât mai afund sĕ cad în abisul desperărei.

... Las' imputările la o parte însĕ, deoare-ce îmi scríi, că împregiurarea neprevĕḑută ţi-a causat şí ţie lacrimi nu numai mie.

„Sĕ căutăm deci a ne mângăiá şí mai departe prin epistolă!

Mĕ întrebi despre Judita? O ei ii-merge de tot bine, bucurându-se de toate favorurile şi bucuriile ce le poate avè „fata mare“ şi favorita mamei.

Plimbări, visite, sunt la ordinea ḑilei; ujine, cari servesc spre sigilarea amiciţiilor noue vin în ordine sĕptĕmânală; acestora li-se acompaniează tot la luna câte o petrecere mai mică, ştii, aşa numai „improvisată“. Veḑi dară, că n'are causă a deplânge sau a simţí diferinţa dintrĕ oraş şi opid.

Pentru ea „oraş“ sau „opid“ se pot contopí în unul şi acelaş concept; 'naintea mea „opid“ sau „sat“ e tout egal.

De vreai sĕ ştii cum e lumea, n'ai de cât sĕ schimbi la ochelari. Care prin ce ochelari o priveşte, aşa o şí vede.

Ce bucuriă am simţit la părăsirea institutului! Nu mi-am adus a minte de ḑicala românului: „fí-va şí mai rĕu!“ şi acum m'a ajuns ursîta. 5 luni: un moment scurt de atunci — un moment trecĕtoriu, şi totuşi 5 secli grei şi lungi! O, pentru ce nu putem gustá fără întrerupere, pănă la sfêrşit ḑilele fără cugete, fără dureri ale copilăriei noastre?!

Haină lungă, tu ideal de mult dorit!

Nici nu o posed, şi o-am şí urît, pre cum urĕsc tot ce mĕ încunjură şi aerul ce'l inspir! Pentru ce dorinţele cele mai ferbinţi se prefac în blăstĕmul ḑilelor noastre pănă nici n'am ajuns sĕ ni-se realiseze?

Închipuie-mĕ nainte-ţi: mai 'naltă de cum eram cu 8 centimetri, dar' într'o haină scurtă, abia preste genunchi, şi spune-mi, nu sunt caricatură? — dar' de compătimit.

În zadar! Aşa o pretinde aceasta ordinea de casă: cea dintâiu e cea dintâiu, şi numai apoi urmează a doua; douĕ „dintâiu“ nu pot fi deodată....

(Va urmá.)

trebuí sĕ recunoască, că spiritele înalte ştiu ce va sĕ dică lealitatea, toleranţa chiar şi în diaristica politică. Aceia nu-şi tem pânea prin aceea, că cetitorii lor vor audí din când în când şi vederi opuse celor ce dilnic li-se oferă în foaie. Acestia sunt bărbaţi cu *vederí largi.*

Censor.

Libertatea alegerilor.

Că ce va sĕ dică libertatea alegerilor şi drepturile constitnţionale în ţeara noastră guvernată de oamenii *liberalismului,* resultă destul de clar din modul şi tonul cum se ocupă diarele oposiţionale maghiare cu alegerea de la Stomfa, unde candidatul guvernului, secretariul de stat Latkóczy a fost ales deputat dietal.

„Nemzeti Ujság“ din 7 Decembre scrie următoarele:

„.... Că Latkóczy pe ce cale a ajuns la mandat, aceea, ca sĕ nu folosim espresiuni mai drastice, e ruşinea acelui mârşav (gyalázatos) sistem, care nu se sfieşte a recurge la cele mai detestabile mijloace, pentru ca cu ori-ce preţ sĕ câştige pe seama candidatului guvernamental mandatul de deputat. Cele petrecute la Stomfa vor rĕmânĕ ca o mârşavă ruşine chiar şi pentru sistemul electoral inaugurat în era lui Bánffy, şi se scandalisează de ele toţi aceia în cari nu s'a stîns încă ultima schinteie a simţului de onorabilitate. Căci aceea într'adevĕr e fără părechiă în analele alegerilor, că sbirii guvernului nu se mulţumesc cu îndopările şi adăpările, cu mituirile, cu compunerea de liste electorale false, cu terorisările, ci se apucă şi dintrĕ alegĕtorii oposiţionali susceputi în liste resping de la urnă aproape atâţia, câţi lasă sĕ voteze“. (450 voturi de ale candidatului partidului poporal au fost respinse.)

Tot-acest diariu revine în nrul următoriu asupra afacerei şi într'un entrefillett scrie următoarele:

„Alegerea din Stomfa erá adi prin culoarele dietei obiectul de conversaţiune. Nu numai deputaţii oposiţionali, ci mulţi inşi şi dintrĕ membrii partidului guvernamental îşi esprimau scandalisarea faţă cu procedura revoltătoare de la alegerea aceasta“ ..... „Alegerea aceasta de la Stomfa e revoltătoare nu numai pentru că s'a falsificat cu cel mai mare cinism, ci şi din causa tiraniei comisă faţă cu alegĕtorii partidului poporal. Procedura aceasta nu poate fi scuzată cu nici un feliu de scop politic, pentru că ceea ce s'a întêmplat acolo loveşte nu numai în drepturile cetăţeneşti, ci şi în cele omeneşti“ .... „Dacă pentru asemenea crime nu esistă în ţeară pedeapsă deamnă, sĕ nu ne mirăm când într'o bună dimineaţă ne vom trezí la aceea, că poporul amărit şi chinuit până la sânge va luá însuşi a mână dreptul justiţial.“

În acelaşi numĕr se ocupă şi în prim-articol cu afacerea alegerei, adresându-se direct regelui, ca sĕ apere sfinţenia legilor pe cari şi dînsul a jurat.

Din „Magyarország“ de la 7 Decembre estragem următoriul pasagiu:

„Când aruncăm însĕ privirea asupra datelor numerice ale votisărei, trebue sĕ ne 'ntoarcem cu cea mai mare scârbă de către aceia, cari ne luând în nici o considerare dreptul şi legea, nu vreau sĕ satisfacă nici recerinţelor umanismului, când spre a proptí un siluitoriu sistem de putere de partid lasă sĕ tremure de frig sute de oameni în ploaie şi tină, di şi noaptea sub ceriul liber, departe de ori-ce local de nutrire, numai ca earăşi sĕ îmbogăţiască tristul catalog al mandatelor furate.“

„Hazánk“ de la 8 Decembre scrie întrĕ altele: „Poate că se va convinge *Latkóczy* Imre, că în Stomfa s'a încêmplat — după cum scrie un diariu confrate — o mârşevenie *(„gaztett“)*, şi nu se va atinge de mandat. Tocmai din aceasta considerare, faţă cu persoana lui ţinem în suspens judecata“, — ear' la fine lasă a se înţelege, că acest celebru cas uşor ar putè provocá periculoase complicaţiuni parlamentare.

„Egyetértés“ în prim-articolul de la 7 Decembre scrie: „Până acum încă nici-când nu s'a observat nici chiar la partidul guvernamental acest desfrênat libertinagiu al abusurilor electorale, care acum în era lui Bánffy ese la iveală în intreaga sa formă uimitoare.“ — Spune apoi cum corteşii guvernului în frunte cu presidenţii colegiilor electorale s'au folosit de cele mai urîte apucături spre a împedecá învingerea contra-candidatului, şi continuă astfeliu: „Nu numai totala şi completa desconsiderare a moralului politic şi a legilor constituţionale o esperiăm la acest urît act, ci şi că *desfrênările durului tiranism desbrăcat de ori-ce simţ uman îşi joacă fără milă orgiile în dripirea alegĕtorilor oposiţionali.*“

„Magyar Hirlap“ în prim-articolul de la 8 Decembre: „... În adevĕr, în faţa acelei orgii a illegalităţei şi inhumanităţei, cari în sumariu se numesc alegerea de la Stomfa: amorţită stă critica şi neputincioasă amuţeşte indignarea. Nu esistă acel puternic comentar, care sĕ nu apară prea slab faţă cu grandiosul fact al acestor barbarií. Fără cuvênt arĕtăm asupra lui în faţa naţiunei: eată, aceasta este constituţiunea ta, libertatea ta, onoarea ta!“

Într'un alt pasagiu: „Majoritatea poate fi orbită de închipuitele interese de partid, dar' asupra partidelor şi guvernelor acolo stă regele, care a jurat pe legi, a jurat, că nu numai dînsul va respectá legile, ci va silí şi guvernul şi şi pe representanţii naţiunei sĕ le respecteze“ şi-şi termină articolul cu aceea, că dacă partidul de la putere astfeliu chiverniseşte legile ţerei, la urma urmelor ţeara nu va mai avè alt mijloc de sanare de cât *revoluţiunea.*

Austro-Ungaria.

Crisă în cabinetul lui Bánffy. „Hazánk“ spune, că crisa latentă în ministeriul de justiţiă, despre care se vorbise când cu interpelarea lui Polónyi în causa căsătoriei oficerilor, în decursul desbaterei budgetare s'a copt pe deplin. Din aceasta desbatere partidul liberal s'a convins, că actualul cabinet nu numai că nu are nici o somitate pe terenul dreptului public, ci preste tot sub decursul întregei desbateri în afacerea croata n'a dovedit alta de cât cea mai seacă impotenţă. Se aşteptá de la ministeriul de justiţie Erdély, ca sĕ represinte dînsul părerile cabinetului, dar' dînsul n'a voit sĕ vorbiască, din causa insultei ce i-o dăse Bánffy când cu interpelarea lui Polónyi. Acum partidul voeşte cu ori-ce preţ sĕ 'i forţeze căderea, aşa că poate în decursul feriilor se vor şi face unele remanieri.

Alegerea de la Stomfa la regele. „Magyar Hirlap“ spune, că de la Stomfa va merge o mare deputaţiune la regele, ca sĕ protesteze contra abusurilor comise cu ocasiunea alegerei. — Partidul lui Ottocska (contra-candidatul) deja în comunele din apropiere erá luat întrĕ soldaţi şi gendarmi. Alegĕtorii trebuiau sĕ-şi lase merindea şi straiţele şi întrĕ bajonetele gendarmilor trebuiau sĕ steie sub ceriul liber în frig cumplit *treideci—patrudeci oare* nemâncaţi, nebeuţi, bătuţi de ploaie, contra căreia nu se puteau apĕrá, fiind-că gendarmii nu-i lăsau sĕ se apropie de trăsuri spre a-şi luá vestminte. Mulţi inşi torturaţi de sete se culcau la pământ şi sorbiau apa de prin bălţuţele causate de ploaie. Ear' contra frigului se apĕrau în câtva aşa, că luând pânza steagurilor o storceau de apă şi o folosiau ca şal la grumazi.

Rusia şi confesiunile străine. „Hazánk“ în unul din nrii mai recenţi spune, că guvernul rusesc a asemnat următoarele sume pentru susţinerea preoţimei confesiunilor străine din imperiu pe anul 18 6: confesiunei gregoriane-armene 1.104 ruble; confesiunei romano-cat. 565 949 ruble, ear' celei din Polonia şi Caucaz 964.257 ruble, confesiunei aug.-evangelice şi calvine 118 850 ruble, ear' confesiunei mohamedane 50 956 ruble. Din aceste date — dice „Hazánk“ — putem conclude, ca intoleranţa în Rusia nu e tocmai după cum ni-o presintă unele scrieri şi jurnale europene. — Ce ar fi oare dacă „liberala“ Ungarie ar imitá, bună-oară, în aceasta privinţă pe absolutista Rusie?

Străinătate.

Situaţiunea în Turcia. (Constantinopol, 9 Decembre.) Ambasadorii au ţinut earăşi conferinţă alaltă-eri. — Partea cea mai mare a druzilor este aplecată a se predá. Pe insula *Lemnos* şi *Juranda* s'a aflat mare cuantitate de praf de puşcă contrabandat. — Ştirea, că comitetul turcesc şi-ar fi început acţiunea agitatorică în provincii, nu se confirmă. Dacă însĕ situaţiunea actuală va continuá a rĕmânĕ neschimbată, se poate aşteptá ca sigur întrarea în acţiune a comitetului.

În ultimul consiliu de ministri pre lângă afacerea lui *Said* paşa a fost vorbă şi de edarea unui „hat“ (un feliu de proclamaţiune), care sĕ esplice reformele, sĕ îndemne poporaţiunea la linişte şi sĕ accentueze egalitatea de drept a tuturor cetăţenilor. Că acest „hat“ va şi fi edat, nu se poate afirmá cu positivitate.

Afacerea lui Said paşa. (Londra, 9 Decembre.) Agenţa Reuter raportează din Constantinopol cu datul de 6 Decembre, că Said paşa se află încă tot la ambasada engleză, ale cărei împregiurimi sunt păzite de poliţişti. Membrii ambasadei sunt urmăriţi pe strade de poliţişti secreţi. Noaptea vasele de rĕsboiu ale englezilor sunt cernirate de şalupele autorităţilor turceşti, fiind-că Poarta se teme, că Said paşa se va refugiá pe vre-un vas englez. Ambasadorul englez a protestat energic contra acestei proceduri.

Din municipii.

Avis! Membrii congregaţiunei comitatense Caraş-Severin, aparţinĕtori partidului naţional român, sunt rugaţi cu toată stima a se întruní la hotelul »Concordia« în preseara congregaţiunei din 16, adecă în 15 Decembre n. la 6 oare seara, spre a deliberá asupra ţinutei noastre ce avem a urmá ca partid cu ocasiunea restauraţiunei comitatense, pre cum şi **pentru alegerea unui comitet central de acţiune pentru viitoriu.** — Lugoş, în 10 Decembre 1895 — Mai mulţi membri.

Dieta de la Budapesta.

Camera deputaţilor.

— Şedinţa de la 6 Decembre n. —

După ce s'a votat şi în a treia cetire proiectul de lege despre îndemnisarea budgetară, camera trece la desbaterea continuativă a posiţiei despre spesele administraţiunei interne ale Croaţiei. Aci s'a dat earăşi ocasiune oratorilor oposiţionali de a recrimina pentru cele petrecute în Agram. *Herman* Otto dice, că un regat ori un stat care nici spesele administraţionale nu şi-le poate acoperí din propriele mijloace, ar trebuí, ca cel puţin sĕ fie mai modest în pretensiuni. După guvernamentul *Pulszky* Ágost ia cuvêntul *Pázmándy, Szalay, Horváth* si *Beöthy* Ákos contra guvernului, dintrĕ cari Beöthy desvoaltă, că stările din Croaţia sunt nu numai în sine periculoase, ci periculoase sunt mai ales şi din motivul, că din toate părţile se tinde la rumperea şi sfêrticarea regatului maghiar, ceea-ce numai aşa se poate împedecá, dacă contra acestor tendinţe se vor luá cele mai aspre dispoşiţiuni. (Gendarmi şi temniţe? — Red.) *Tisza* István apĕră guvernul, dar' îi rĕspunde *Ugron* Gábor în o puternică filippică, în care face atent guvernul sĕ nu lase a se continuá stările actuale în Croaţia, fiind-că acestea invoalvă pericul nu numai pentru Ungaria, ci şi pentru dinastie.

— Şedinţa de la 7 Decembre n. —

Părinţii patriei se vede că s'au ostenit de grozavul lucru sĕvêrşit prin desele votisări şi prin ascultarea dicţiunilor oposiţionale, căci în şedinţa de adi abia erau de faţă atâţia, ca sĕ poată luá camera concluse valide. Prima parte a ordinei de di a fost eshauriată prin desbaterea continuativă asupra posiţiei despre spesele administraţiunei interne a Croaţiei. După aceea s'a trecut la petiţiuni, întrĕ cari petiţiunea oraşului Segedin în afacerea înfiinţărei unei academii militare, — se decide a se dá ministrului-president, petiţiunea municipiului Somogy spriginită de alte multe municipii, pentru spriginirea economiei de câmp. — se decide a se luá la desbatere deodată cu budgetul ministeriului de agricultură.

La 2 oare şi 10 m. şedinţa se încheie statorindu-se pentru şedinţa următoare ordinea de di cu. desbaterea continuativă a budgetului Croaţiei, projectele de lege despre turnarea coroanelor millenare, rĕspunsuri la interpelaţiuni, întrĕ cari la a lui *Hock* cu privire la alegerile din Girald, la a lui *Sima* cu privire la alegerile din Ciongrad şi la a lui *Şerban* cu privire la restaurările municipale din comitatul Făgăraş.

Corespondenţă.

Bozovici, 5 Decembre n.

Earĕ un *cas concret* despre violarea drepturilor cetăţeneşti prin famosul protopretor Gusztav Szabó din Bozovici.

Am cetit în preţuitului diuariu „Dreptatea“ o interesantă corespondenţă din Gêrbovĕţ.

Nu numai această comună a avut şi îşi are nĕcazurile sale cu acest esaltat protopretor, ci şi alte comune din acest cerc. Aşa e comuna *Bănia,* pe care acest protopretor încă a onorat'o preste vointa ei cu un primariu *geşeftariu, birtaş* şi *comerciant* de-odată.

Procedura ce acest protopretor a observat'o la alegerea antistiei comunale din *Bănia,* în periodul electoral actual, este tot aşa de condamnabilă şi compromiţĕtoare pentru un stat liberal constituţional.

Ştim, că legea dă protopretorului dreptul de candidare, dar' ştim, că în sensul ordinaţiunei ministeriale protopretorul ar trebuí sĕ se informeze şí despre increderea publicului alegĕtoriu pentru persoanele candidate. Inteliginţa şi alegĕtorii din Bănia cu o ḑi înnainte de alegere, au presentat acestui protopretor o petiţiune provĕḑută cu 130 subscrieri de alegĕtori: ca sĕ pună în candidare din 3 persoane numite, în care ei au încrederea, cel puţin pe unul; l-au rugat mai departe, că sub nici un cas sĕ nu le pună în candidaţiă neguţători şi birtaşi. În ḑiua alegerei la rugarea aceasta, a rĕspuns oral protopretorul, că nu poate satisface, şi că nu se lasă sĕ fie de nime influinţat în dreptul sĕu. El va candidá pe cine el va voí, dar' nu va împedecá alegĕtorii că sĕ-şi aleagă pe cine ei vor voí. A declarat, că el e omul *libertăţii, egalităţii* şi *frăţietăţii*“ şi astfeliu a pus în candidaţiă pe Ioan Csenda, Vasilie Puia, greci şi birtaşi, şi pe Iosum Kracosin (acest din urmă pe timpul grăniţei bătut cu băta pentru furt).

Alegĕtorii înainte şi în actul alegerei i-au presentat acestui protopretor o rugare subscrisă de 10—12 alegĕtori, ca alegerea sĕ-o facă cu vot nominal. Mai 'nainte de a face candidarea a promis representanţei comunale, că va ordiná votare nominalea. Ce sĕ veḑi? Minciună a fost toată promisiună. — Principiele de egalitate, frăţietate şi libertate, cu cari s'a mândrit şi îşi bătea peptul, le-a călcat cu picioarele în dragul grecilor şi birtaşilor!

N'a voit sĕ respecteze cererile legitime ale alegĕtorilor, a lăsá votare nominală la alegerea primariului, ci a postat înaintea alegĕtorilor 7 gendarmi, ca alegĕtorii sĕ nu poată validitá drepturile lor cetăţeneşti, comunicând cu acest protopretor-preşedinte. Alegĕtorii strigau şi cereau votare, votare şi ear' votare. Voiau sĕ păşiască înaintea presidentului cu rugarea, ca sĕ li-se respecteze cererea lor basată pe lege, dar' gendarmii îi paralisau şi rospingeau îndĕrĕt.

Toată privirea şi atenţiunea acestui protopretor-preşedinte erá pironită la 10 persoane, dintre cari unii n'au fost alegĕtori, dar' îmbĕtaţi până la dobitociă şi aduşi ací la alegere în stare abnormală, ca sĕ aclameze pe birtaşul Ioan *Csenda.* — Erá un turn vavilonic. Unii strigau pre Csenda, alţii Puia, ear' unii Cracosin. Acest protopretor n'a constatat majoritatea absolută prescrisă de lege, nici majoritatea relativă, cel puţin prin desbinarea alegĕtorilor în două grupuri.

Ci, spre indignarea publicului, în mod absolutistic, pe basa aclamărei acelor 10 persoane îmbĕtate, şi preste voinţa majorităţii absolute a alegĕtorilor, a dechiarat pe Ioan Csenda de ales primariu. Un bărbat caraghios, egoist, care şí cu superiorii sei când stă de vorbă, pălăpăieşte cu mânile ca ciora cu aripile, învĕrtindu-se într'un călcâiu. A dechiarat că dă palme publice, persoanelor venerabile, cu încredere şi autoritate, pentru care dechiarare ḑilele acestia a fost condamnat de judeţul regesc la o pedeapsă de 80 fl. v. a. sau 10 ḑile arest.

În contra procedurei ilegale observate de acest protopretor, care parţial a păşit la aceasta alegere — din partea mai multor alegĕtori din Bănia prin advocatul Ioan *Popovics* din Orşova s'a protestat la înaltul ministeriu. De la ministeriu protestul s'a transpus auctorităţii comitatense, ca for competent a deliberá asupra acestuia. S'a aşteptat veac de vreme şi nu s'a adus hotărîrea dorită.

Alegĕtorii telegrafice au adresat o rugare ministeriului, ca sĕ impună municipiului desărcinarea actului. După un an abia, în şedinţa congregaţiunei estra-ordinare din vara anului curent, s'a luat sub pertractare, şi această congregaţiune a nulificat alegerea de sub întrebare ordinând a se face alta de nou. Şi vedem, că hotărîrea congregaţiunei din partea protopretorului nu se împlineşte, din motiv, că partidul judelui comunal Ioan Csenda ar fi apelat în contra hotărîrei congregaţiunei. Întrebăm pe protopretorul Szabo, că oare apelaţiunea aceasta împedecă esecutarea conclusului congregaţiunei, care a nulificat această alegere?

Întrebăm pe dl comite suprem şi pe dl vice-comite: oare causele electorale sunt după lege, a se amână până după espirarea unui period electoral? Sau este permis, ca resolvarea acestora sĕ se amâne cu anii? Ar fi timpul, ca autorităţile cu mână de fer sĕ dee din drum înlăturí toate pedecile cari jignesc interesele cetăţeneşti şi persoanele complice în astfeliu de transgresiuni. Aşteptăm sĕ ni-se facă dreptate.

x—y.

Cronică.

Timişoara, 10 Decembre n.

Sinodul episcopesc al sĕrbilor este convocat pe 3/15 Decembre la Carloviţ spre a-şi continuá desbaterile şi spre a îndeplini alegerea de episcop pentru eparchia Budei. *Consistoriul metropolitan* se va întruní la şedinţă în 10 Decembre şi ḑilele următoare. *Comisiunea congresuală* e convocată la şedinţă pe 23 Decembre şi ḑilele următoare. Tot în aceasta lună se va întruní în şedinţă în residenţa metropolitană şí consiliul direcţional al metropoliei.

Necrolog. Cu inima adânc sfăşiată de durere aducem la cunoştinţa consângenilor, amicilor şi cunoscuţilor, că în veci neuitatul frate George *Munteanu,* ces. şi reg. căpitan în pensiune, în urmarea unui morb îndelungat şi împreunat cu grele suferinţe, şi împărtăşit cu sântele taine, astăḑi Joi în 5 Decembre n. la 9 oare seara şi-a dat sufletul sĕu în mânile creatorului în al 43-lea an al etăţei şi al 23-lea ca militariu în serviciu activ. Rĕmăşiţele pământeşti ale defunctului după îndeplinirea ritualelor bisericeşti gr. or. se vor astrucá spre vecinica odihnă Duminecă în 8 Decembre n. la 8 oare înainte de amiaḑi în cimiteriul din Totvaradia. — Fie-i ţĕrina uşoară şi memoria binecuvêntată! — Totvaradia, 5 Decembre n. 1895. — Archip, hieromonach, Iosif, preot, Aureliu, Ioan, Petru, fraţi. Floare şi Emilia, surori. Grigorie Neicu şi Nicodim Cosma, cumnaţi. Persida, Maria, Susana, cumnate. Traian, Zaharie, nepoţi. Sofia, Lucreţia şi Viôra, nepoate.

Subscrişii cu inima sfăşiată de durere anunţă trecerea din vieaţă a iubitei lor, soţie, mamă, soacră, soră şi bună *Elena Câmpeanu* nasc. *Mircea,* care în etate de 59 ani Marţi în 21 Novembre st. v. la 6 oare dimineaţa după un morb scurt dar' greu; împărtăşită cu sântele taine a adormit în Domnul. Rĕmăşiţele pământeşti ale scumpei defuncte după îndeplinirea ritualelor bisericei gr. ort. s'au transpus la locuinţa vecinică Mercuri în 22 Novembre 3 oare p. m. Fie-i memoria eternă! Prigor, 22 Novembre st. v. Iosif Câmpianu, paroch, soţ. Maria Câmpianu, ca fiică. Teodor Câmpianu, preot, ca fiu. Vasile Câmpianu, Iosif Câmpianu, Livia Câmpianu, Anica Câmpianu; ca nepoţi şi nepoate. Ana Popoviciu n. Mircea, ca soră. Macrina Câmpianu n. Nicolici, ca noră.

Omor cu jaf. În preseara alegerei de deputat dietal în Făget, adecă în noaptea de 3 Decembre, pre când moşneagul ovreu *Goldstein,* luând parte la alegere îşi petreceá mereu pe lângă musică cu niţică vin, pe atunci soţia sa a îndurat o moarte groaznică.

Aḑi în 8 Decembre soseşte la Făget o trăsură din Laleşinţi — unde s'a întêmplat omorul — în trăsură se află cadavrul asasinatei Goldstein, ear' trăsurei îi urmează pedestru 2 bărbaţi şi 2 femei. Tatăl, fiul, soţia şi nora, adecă ucigaşii jidanei, urmaţi de gendarmi.

Aceasta familiă ucigaşă, ca vecină lui Goldstein, stiindu-l absent de a casă a întrat în băcănie, unde aflând pe jidană ciupelind o gâscă, o trântiră la pămênt şi după ce au pus'o cu capul pe o petroaie de sare, cu un ciocan i-au zdrobit capul de tot. După sĕvĕrşirea urîtului fapt au început la jaf spărgênd un dulap, în care însĕ au aflat numai vre-o 25 fl., pe când un portmoneu ce erá vîrît între neşte hârtii a rĕmas nedescoperit. În portmoneul acesta se aflau 1000 fl.

Curs de limbă română în Viena. Sub acest titlu „Gazeta Bucovinei“ scrie următoarele: Înaltul ministeriu de cult şi instrucţiune a decis sĕ se înfiinţeze la şcoala pentru limbile orientale din Viena şi pentru limba română un curs elementar. Cursurile vor începe cu 1 Decembre a. c. şi se va preda învĕţămêntul limbei române de 3-ori pe sĕptĕmână. Înscrierile se fac în c. r. şcoală pentru limbile orientale (Viena I Schwarzenbergstrasse 5 ebener Erde) de la 25 până la 30 Novembre de la 6—7 oare seară. De profesor este denumit compatriotul nostru dl George Dan, c. r. oficial în ministeriul de finanţe. Primim ştirea, că s'au inscris deja auditori în numĕr considerabil şi ne bucurăm, că s'a satisfăcut în urmă unei dorinţe ferbinte a Românilor, cari studiază în Viena. Sperăm că se va înfiinţă în curênd şí la universitatea Vieneză un seminar român; remarcabil şi ciudat este faptul, că în capitala Austriei lipseşte un institut aşa de trebuincios, pe când în Germania şi Rusia se află deja seminarii române. — Chiar şi la ştiinţă suntem noi Românii vitreg tratati.

Damele române din Lipova pentru copiii săraci. „Revista Lipovei“ scrie următoarele: Un frumos numĕr de dame române din loc, sub presidenţa D-nei Scala a ţinut Dumineca trecută (1 Dec. n.) după amiaḑi o şedinţă în localul şcoalei de fetiţe. Obiectul a fost: Luarea dispoşiţiunilor pentru ajutorarea şi în acest an a copfilor-şcolari săraci din loc cu îmbrăcaminte etc. acum cu ocasiunea sĕbătorilor Crăciunului. Spre acest scop adunarea generoaselor noastre dame a ales din sinul sĕu câteva membre tinere, cari sĕ poarte o colectă pe la familiile noastre din loc. Tot cu această ocasiune s'a mai luat şi hotărîrea, ca în proximul carneval societatea damelor române sĕ arangieze aici un bal românesc, al cărui venit sĕ intre în fondul pentru ajutorarea şcolarilor nostri săraci de la şcoalele române din loc. — Laudabilă şi nobilă este fapta lor, şi ea de sine se laudă.

Literatură, artă şi ştiinţă.

„Familia,“ foaie beletristică-socială literară. Ese în fie-care Duminecă sub direcţiunea lui Iosif Vulcan la Oradea-mare. Numĕrul 47 al anului XXXI, are următoriul sumariu: Lazăr Şaineanu (biografie). — Noapte de vară (poesie) de Traian H. Pop. — Basmele (Conclusiunea din „Basmele Române“) de Lazăr Şaineanu. — Resunet (poesie) de P. O. Bocca. — Băiatul năsdravăn şi fata de împĕrat (poveste) culeasă de I. V. Păşcan. — Cugetări. — Paserile noastre cântăreţe (VII) de V. Bumbac. — Proverbe. — Măgarul lui Buridan (Comedie de scribe. Fine.) trad. de N. A. Bogdan. — De pe Mureş (Cântece poporale) culese de Iosit Stanca. — **Salon:** Ḑile de aur (scrisori cătră o amică) de Amicus. — Literatură şi arte. — Teatru şi musică. — Biserică şi şcoală. — Ce e nou? — Calendarul sĕptĕmânei. — **Ilustraţiuni:** Lazăr Şaineanu (potret). — Prima jale.

Nr de la 8 Decembre n. a apărut cu următoriul sumariu: Desparţiţii, schiţă, de Emiliu Sabo; Cântecele mele, poesie de V. B. Muntenescu, Academia română (Raportul general asupra lucrărilor comisiunei pentru premiile Năsturel-Herĕscu şi Eliade Rădulescu pe anul 1895), de Iosit Vulcan; Paserile noastre căutăreţe (contiunare) de V. Bumbac; Moartea beţivului, schită, de Dickens. Varietăţi. La rubrica *Salon:* „Femei şi bijuterii“, de J. *Ilustraţiuni:* Eleonora Duse şi o Bulgară de la Dunăre.

Cartea Dragostei. Peste câteva ḑile va apărè în editura librăriei Carol Müller *Cartea Dragostei,* un volum de peste 400 pagine, tipărit pe hârtie velină, care va cuprinde cele mai frumoase poesii de iubire tipărite în literatura noastră de la Ienachiţă Văcărescu şi până aḑi. Toţi autorii mari ai românilor vor fi puşi la contribuţiune şi lucrarea promite a fi cu atât mai interesantă cu cât e unică în literatura română. Cartea Dragostei e opera poetului Radu D. Rosetti.

Povestea vorbei. A apărut nrul 25 din Biblioteca pentru toţi à 30 bani, care cuprinde *vol. II-lea* din *Povestea vorbei* de Anton *Pann* împreună cu portretul autorului.

Marele poet Alexandri ḑice de această operă: Povestea vorbei e un monument naţional, o carte preţioasă, pe care fie-care din noi trebue s'o avem în bibliotecă. În ea întâlnim spiritul şi înţelepciunea Românului.

În curênd va apărè vol. III-a şi ultimul.

Volumul viitoriu va fi:

Din biografiile oamenilor celebri, traducţie de Dumitru Stăncescu care numĕr va fi surprinḑĕtoriu de frumos. El va fi tipărit pe hârtie foarte frumoasă comandată într'adins pentru Biblioteca pentru toţi, pe care se va imprimá mereu Biblioteca de ací înainte, şi va avè *18 ilustraţiuni foarte reuşite.*

Serviţiul telefonic.

Budapesta, 10 Decembre n.

Dimisionarea cabinetului Sturdza.

„Budapesti Hirlap“ publică de la corespondentul sĕu din Bucureşti următoarele: „Din causa unor neînţelegeri escate în cabinetul Sturdza şi a alegerilor noue, se accentuează, că actualul cabinet va dimisioná la 17 Decembre. Ministeriul venitoriu va fí format sub presidenţa lui Miţică Sturdza, însĕ Fleva şi Stoicescu nu vor fí luaţi în cabinet.

Lahovary despre agraţiarea memorandistilor.

Fostul ministru de esterne Lahovary publică în *„Indep. Rom.“* o epistolă în care declară, că nu poate luá nici o responsabilitate la ceea ce foile străine scriu despre dînsul cu privire la vorbirea sa. Ḑice, că agraţiarea memorandistilor a fost resultatul politicei sănĕtoase şi leale a partidului conservativ. Se simte mândru, că aceasta s'a întêmplat pe timpul când afacerile esterne ale României le conduceá el.

Femeile Vieneze.

Femeile din Viena au ţinut eri două meetinguri. Unul fiind foarte animat a fost disolvat.

Alegerea din Stomfa.

Aproape întreaga presă se ocupă în primarticoli cu alegerea de deputat dietal din Stomfa. Se ḑice că abusurile şi illegaiităţile comise la Neutra sunt nimicuri pe lângă cele comise la Stomfa.

Posta Redacţiunei.

Dlui J. C. în Făget. Sunt binevenite, numai sĕ nile trimiteţi la timp.

Învitare de abonament

la

DREPTATEA

Cu ḑiua de 30 Septembre a. c. stilul nostru, espiră abonamentele pe al III cuartal şi cele făcute pe luna Septembre.

Rugăm şi învităm pe dnii abonaţi sĕ grăbiască cu renoirea abonamentelor, ca astfeliu sĕ remânem în curent cu espediţia foii.

Abonamentele se fac mai uşor prin mandate postale.

PREŢUL:

pe ¼ de an fl. 2.50

pe 1 lună 85 cr.

Rugăm a se scrie curat şi legibil numele abonentului, locuinţa şi posta ultimă, eventual sĕ se lipească pe mandatul postal adresa tipărită sub carea li-se trimite „Dreptatea."

Cu stimă

Administraţia foii „Dreptatea."

Bursa de Budapesta din 7 Decembre 1895.

Datoria de stat:

Renta de aur ung. 100, 500, 1000 . (sc. de d.)	5%	123.50
„ „ „ „ 10.000 . . . . „	4%	—.—
„ „ coroane ung. . . . . . „	4%	99.50
Obl. căilor fer. orient. 1876 . . . „	5%	123.75
„ „ „ de stat, 1889, aur. „	4½	129.—
„ „ „ „ „ „ arg. „	4½	101.75
Obl. cu premii ung., din 1870, 100 fl. buc. . . .		140.50
„ „ „ „ „ „ 50 „ „		140.—
Obl. de desdaun. regal., am., ung. . (sc. de d.)	4½%	100.75
„ „ „ „ croate . . . „	4½%	102.50
Bonuri rur. ung. . . . . „	4%	96.25
„ „ croate . . . . „	4%	97.—
Obl. regul. Tisei (Seghedin)	4%	143.75
„ hipot. croate, 100	5%	—.—
Asemnatele cas. de stat. 6 luni 100		—.—
Datoria de stat. com., hărtiă, Mai-Oct. . . .	4²/₁₀	98.75
„ „ „ „ „ Febr.-Aug. .	4²/₁₀%	98.75
„ „ „ „ arg. Jan.-Jul. . . .	4²/₁₀%	98.50
„ „ „ „ „ Apr.-Nov. . . .	4²/₁₀%	98.50
Renta de aur austr. (sc. de d)	4%	122.50
„ în coroane		98.50
Datoria de stat austr. 1854. 250 fl.	4%	149.—
„ „ „ „ 1860. 500 „	5%	147.50
„ „ „ „ 1860. 100 „	5%	158.25
„ „ „ „ 1864. 100 „		198.—
„ „ „ „ 1864. 50 „		198.—
Obl. oraş. Budapesta 1890	4½%	100.15

Bance.

Banca anglo-austriacă 120	170.—
„ pe acţii Budapestană 100	129.50
„ „ „ a capitalei I emis. 100	98.—
Hermes" intreprind. de bani 200	—.—
Banca de credit fiumană 80	126.50
„ „ „ gen. ung. 200	—.—
„ „ „ „ „ din 15 Iuliu	435.75
„ „ „ pe acţii Budast. 50	55.—
„ „ „ austriacă 160	—.—
„ „ „ „ din 4 Iuliu	351.50
„ industrială I ung. 150	197.—
„ „ şi comerc. ung. 100	—.—
„ „ „ „ „ din 15 Iuliu . .	112.50
„ croat-slavon. 100	—.—
„ de credit ung. 200	116.—
„ „ „ „ vechiă 100	—.—
„ „ „ „ II emis. 15 Iuliu	241.25
„ comercială ung. pestană 500	1132.—
„ com. şi industr. bpestană 100	—.—
„ de credit fonciar centrală 500	590.—
„ croată de escompt 200	—.—
„ de escompt şi zarafiă ung. 400 K. . . .	—.—
„ „ „ „ „ 15 Iuliu	259.—
„ austro-ungară 600	1000.—
„ „Unio" 200	—.—

Monede.

Galbenul ces. şi reg. tesc.	5.95
„ „ „ „ verig.	5.93
„ austr.-ung. de 8 fl.	9.92
„ de 20 franci	9.93
20 marce	12.25
Lira de aur turcească	—.—
Argintul austr. şi ung.	—.—
100 marce germ. în papir	61.25
„ „ „ de bancă pr. 31 Iuniu . . .	—.—

Scrisuri fonciare.

„Albina", inst. de econ 5%		100.76
Banca civ. de credit Arad 5% 40 ani		101.—
„ „ „ „ „ 5%		101.—
„ „ „ „ „ 5½%		100.50
„ de credit ardeleană 5%		101.—
„ „ „ „ 4½% 40 ani		99.—
„ „ „ „ 4½% 50 ani		98.50
„ credit fonc. din Sibiiu 5%		102.25
„ „ „ „ „ 5½%		—.—
„ „ „ „ „ 6%		—.—
„ „ „ „ „ 4½% em. VI. . .		100.50
„ gen. din Sibiiu 110 5% 31.3 ani		—.—
„ „ „ „ 106 5% 40 ani		—.—
„ „ „ „ III emis 5%		102.25
„ „ „ „ IV emis. 4½%		100.50
„ I. de credit din Timişoara 5%		102.—
„ I. „ „ „ „ 4½%		99.50
Împrumut. băncii ung. hipotec. 4%		128.50
Obl. c. fr. bulg.	6%	122.—
„ cu prem. sĕrb. 100 fr.	3%	40.—
„ „ „ „ „ „ (stamp. austr.) .	3%	40.75
„ soc. p. reg. Temeş-Bega	5%	140.—

Sorţuri private.

Împrumutul oraş. Viena din 1874, 100	174.50
Sorţuri din Buda 40	60.—
„ „ „ (st. austr.) 40	61.—
Sorturi reun. „Jó-sziv" 2	3.30
„ „ „ (st. austr.) 5	3.50
„ crucea roşie 5	12.—
„ „ „ (st. austr.)	12.50
Obligaţiunile basilicei 5	9.75
„ „ (st. austr.)	10.25
„ crucea roşie italian. 25 lire . . .	12.75
„ „ „ „ (st. austr.) . .	13.—
Instit. de cred. austr. 100	198.—
Crucea roşie austr. 10	19.—
Sorţi Pálffy 40	59.20

Preţurile bucatelor din piaţa Timişoarei.

De la 7 Decembre 1895.

După notările societăţii „Lloyd" din Timişoara.

Grâu, greutatea cualit. 78 chil. per 100 chil. .	5.85—5.90
Grâu, greutatea cualit. 79 chil. per 100 chil. .	5.90—5.95
Sĕcară, greutatea cualit. per 100 chil. .	4.60—4.70
Orz, greutatea cualit. per 100 chil. .	6.00—6.10
Ovĕs, vĕnturat per 100 chil.	6.40—6.50
Cucuruz, nou per 100 chil.	5.70—5.75

Têrgul de producte pe termin.

Grâu Sept.-Oct. . . . în bani per 100 kgr.	6.69	şi	6.71
Grâu la Mart.-Apr. . „ „ „ „ „	7.05	şi	7.06
Grâu Maiu-Iuniu . . „ „ „ „ „	—.—	şi	—.—
Sĕcară la Sept.-Oct. . „ „ „ „ „	5.06	şi	5.07
Porumb Maiu-Iuniu . „ „ „ „ „	6.13	şi	5.15
Porumb Iul.-Aug. . . „ „ „ „ „	5.07	şi	5.09
Porumb Aug.-Sept. . „ „ „ „ „	5.08	şi	5.10
Ovĕs la Sept.-Oct. . . „ „ „ „ „	5.87	şi	5.89
Ovĕs la Mart.-April . „ „ „ „ „	—.—	şi	—.—
Rapiţă Aug.-Sept. . . „ „ „ „ „	9.45	şi	9.50

Têrgul de producte diverse.

(Preţul per 100 kilograme.)

Specia	Cursul Bani	Cursul Marfa
Semênţă de trifoiu luţernă ung. nouă . .	52.—	56.—
Semênţă de trifoiu roşiă nouă	62.—	67.—
Oleiu de morcovi duplu rafinat	28.—	29.—
Turte de oleiu Rapiţă	5.—	5.25
Unsoare de porc, pestană	48.—	48.50
Unsoare de porc din provinciă	—.—	—.—
Clisă nouă, uscată la aer, I-a	—.—	—.—
Clisă de masă, 4 rude	43.50	44.—
Clisă de masă, 3 rude	46.50	47.—
Clisă afumată	48.50	49.—
Sĕu sĕmburos	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, cual. uscit. .	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, 100 drb . . .	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, 85 drb . . .	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, drb . . .	—.—	—.—
cu termin per 50 0kgr. în saci, 100 drb .	10.75	11.25
cu termin per 500 kgr. în saci. .	12.—	12.50
cu termin per 500 kgr. în saci, 85 drb .	16.25	16.70
cu termin per 500 kgr. în saci, .	9.75	10.—
cu termin per 500 kgr. în saci, 100 drb .	12.—	12.50
cu termin per 500 kgr. în saci, 85 drb .	16.25	16.50
Lecuar de prune slavon	11.50	12.50
Lecuar de prune sĕrbesc	10.50	11.—
cu termin slavon	13.75	14.—
cu termin sĕrbesc	12.75	13.—
Miere brută	—.—	—.—
Miere galbină, destilată	32.—	33.—
Ceară din Rosenau	152.—	155.—
Ceară slavonă	—.—	—.—

Têrgul de producte din Budapesta.

(Preţurile de la 7 Decembre 1895.)

Specia	Calitatea	Preţul per 100 kgr. de la	Preţul per 100 kgr. până	Calitatea	Preţul per 100 kgr. de la	Preţul per 100 kgr. până
Grâu Bănaţan vechiu . .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu Bănaţan „ . .	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu Bănaţan „ . .	78	6.60	6.65	79	6.70	6.75
Grâu Bănaţan „ . .	80	6.75	6.80	81	—.—	—.—
Grâu de la Tisa „ . .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de la Tisa „ . .	76	—.—	—.—	77	6.55	6.60
Grâu de la Tisa „ . .	78	6.75	6.70	79	6.75	6.80
Grâu de la Tisa „ . .	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu Bpestan „ reserv	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu Bpestan „ „	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu Bpestan „ „	78	6.65	6.70	79	6.75	6.80
Grâu Bpestan „ „	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu de la Alba „ . .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de la Alba „ . .	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu de la Alba „ . .	78	6.65	6.70	79	6.75	6.80
Grâu de la Alba „ . .	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu de Bacica „ . .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de Bacica „ . .	76	—.—	—.—	77	6.60	6.65
Grâu de Bacica „ . .	78	6.70	6.75	79	6.80	6.85
Grâu de Bacica „ . .	80	6.85	6.90	81	—.—	—.—
Secară nouă, pr. . .	70—72	5.05	5.10	—	—	—
Orz nou	60—62	—.—	—.—	de nutreţiu		
Orz nou	62—64	—.—	—.—	de vinars		
Orz nou	64—66	—.—	—.—	de bere		
Ovĕs vechiu	39—41	6.85	7.20	—	—	—
Ovĕs nou	39—41	—.—	—.—	—	—	—
Porumb vechiu	75	5.05	5.10	străin		
Porumb nou	73	4.75	4.80	—	—	—
Porumb vechiu	—	—.—	—.—	Bănăţan		
Porumb nou	—	—.—	—.—	—	—	—
Rapiţă nouă	—	—.—	—.—	Bănăţan		
Hirişcă vechiă	—	—.—	—.—	—	—	—

Concurs.

Pentru ocuparea postului de

comptabil

la institutul de economii şi credit **„Bocsana"** în **Bocşa-montană** (Németbogsán), se escrie concurs cu termin de *14 ḑile* de la prima publicare.

Emolumentele sunt: 700 fl. în bani şi dreptul la tantiemă din profitul curat anual conform §-lui 45 punct c) din statutele societăţii.

Reflectanţii au a dovedi că au absolvat şcoala comercială şi eventuala lor praxă la vre-un institut de bani oare-care.

Alesul numai după serviţiul de probă de un an, dacă va corespunde, va fi definitiv ales.

Bocşa-montană, în 26 Novembre (8 Dec.) 1895.

129 (1—3) **Direcţiunea.**

S'a tipărit în tipografia Heinrich Uhrmann în Timişoara.